

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. február 21.*

„1206/2001/EK rendelet — A polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő együttműködés — Közvetlen bizonyításfelvétel — Szakértő kirendelése — Részben a kérdést előterjesztő bíróság tagállamának területén, részben egy másik tagállam területén elvégzendő feladat”

A C-332/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hof van Cassatie (Belgium) a Bírósághoz 2011. június 30-án érkezett, 2011. május 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **ProRail BV**

és

az **Xpedys NV**,

a **FAG Kugelfischer GmbH**,

a **DB Schenker Rail Nederland NV**,

a **Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, M. Ilešič (előadó), J.-J. Kasel és M. Berger bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. március 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a ProRail BV képviseletében S. Van Moorleghe advocaat,
- az Xpedys NV DB Schenker Rail Nederland NV és Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV képviseletében M. Godfroid advocaat,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a belga kormány képviselőjében J.-C. Halleux és T. Materne, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében K. Petersen, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,
- a svájci kormány képviselőjében D. Klingele, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A.-M. Rouchaud-Joët és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2012. szeptember 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről [helyesen: együttműködésről] szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 174., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 121. o.) értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az egyrészt a ProRail BV (a továbbiakban: ProRail), másrészt az Xpedys NV (a továbbiakban: Xpedys), a FAG Kugelfischer GmbH (a továbbiakban: FAG), a DB Schenker Rail Nederland NV (a továbbiakban: DB Schenker) és a Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV (a továbbiakban: SNCB) nevű társaságok között, egy Belgiumból Hollandiába tartó vonat balesete miatt folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az 1206/2001/EK rendelet

- 3 Az 1206/2001 rendelet (2) preambulumbekzdése szerint „[a] belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében a bizonyításfelvétel tekintetében fejleszteni – mindenekelőtt egyszerűsíteni és gyorsítani – kell a bíróságok közötti együttműködést”.
- 4 E rendelet (6) és (7) preambulumbekzdése szerint:
„(6) Ez ideig bizonyításfelvétellel kapcsolatban nem jött létre a tagállamok mindegyikét kötelező megállapodás. A polgári és kereskedelmi ügyekben külföldön történő bizonyításfelvételtől szóló, 1970. március 18-i Hági Egyezménynek az Európai Unió mindössze 11 tagállama a részese.
(7) Mivel egy tagállam bírósága valamely polgári vagy kereskedelmi ügyben történő határozathozatal érdekében gyakran kényszerül arra, hogy más tagállamban folytasson le bizonyítást, a Közösség tevékenysége nem korlátozódhat a bírósági vagy bíróságon kívüli iratok [...] cseréjére. Ezért a tagállamok bíróságai között a bizonyításfelvétel terén történő együttműködést tovább kell fejleszteni.”

- 5 Az említett rendelet (15) preambulumbekzdése így fogalmaz:

„A bizonyításfelvétel megkönnyítése érdekében lehetővé kell tenni a tagállamok bíróságainak, hogy tagállamuk jogával összhangban közvetlenül egy másik tagállamban folytassanak le bizonyítást, amennyiben azt az érintett tagállam engedélyezi, feltéve hogy a megkeresett tagállam központi szerve vagy hatáskörrel rendelkező hatósága által meghatározott feltételek teljesülnek.”

- 6 Az 1206/2001 rendelet „Hatály” című 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ezt a rendeletet olyan polgári vagy kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amelyekben egy tagállam bírósága az adott tagállam jogának rendelkezéseivel összhangban kéri:

- a) egy másik tagállam illetékes bíróságát bizonyításfelvételre; vagy
- b) hogy egy másik tagállamban közvetlenül folytathasson le bizonyítást.

(2) Nem intézhető kérelem olyan bizonyítás lefolytatására, amely nem valamely – már megkezdett vagy megindítani tervezett – bírósági eljárásban történő felhasználásra irányul.

(3) E rendelet alkalmazásában a »tagállam« kifejezés a tagállamokat jelenti, Dánia kivételével.”

- 7 Az 1206/2001 rendelet „Központi szerv” című 3. cikke szerint:

„(1) Minden tagállam kijelöl egy központi szervet, amelynek feladata:

- a) a bíróságok tájékoztatása;
- b) a kérelmekkel kapcsolatban felmerülő bármely nehézségre megoldás keresése;
- c) kivételes esetekben a megkereső bíróság kérésére a kérelem továbbítása az illetékes bírósághoz.

(2) A szövetségi állam, a több jogrendszerrel rendelkező vagy autonóm területi egységeket magában foglaló állam több mint egy központi szervet is kijelölhet.

(3) Minden tagállamnak ki kell jelölnie az (1) bekezdésben említett központi szervet, illetve egy vagy több hatáskörrel rendelkező szervet, amely dönt a 17. cikk szerinti kérelmek tárgyában.”

- 8 E rendeletnek a bizonyításfelvétel iránti kérelmek továbbításáról és teljesítéséről szóló II. fejezetében található, a „Bizonyításfelvétel a megkeresett bíróság előtt” című 3. szakasz, amely szakasz az említett rendelet 10–16. cikkéből áll.

- 9 Az 1206/2001 rendeletnek „A kérelem teljesítésére vonatkozó általános rendelkezések” című 10. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A megkeresett bíróság a kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem átvételét követő 90 napon belül teljesíti.

(2) A megkeresett bíróság a saját tagállamának joga szerint teljesíti a kérelmet.

[...]”

10 A megkereső bíróság által végzett közvetlen bizonyításfelvételt szabályozó 17. cikk szerint:

„(1) Amennyiben egy bíróság kérelmezi, hogy más tagállamban közvetlenül bizonyítást folytathasson le [...] kérelmet nyújt be a tagállam – 3. cikk (3) bekezdésében említett – központi szervének vagy hatáskörrel rendelkező hatóságának.

(2) Közvetlen bizonyításfelvételnek csak akkor van helye, ha önkéntes alapon, kényszerítő intézkedések alkalmazása nélkül foganatosítható.

Amennyiben a közvetlen bizonyítás szükségessé teszi valamely személy meghallgatását, a megkereső bíróság tájékoztatja az érintett személyt a meghallgatás önkéntes jellegéről.

(3) A bizonyításfelvételt a megkereső bíróság tagállamának jogával összhangban kinevezett igazságügyi megbízott, illetve más személy – például szakértő – végzi.

(4) A tagállam központi szerve vagy hatáskörrel rendelkező hatósága a kérelem átvételét követő 30 napon belül [...] tájékoztatja a megkereső bíróságot, hogy elfogadásra került-e a kérelem, és szükség esetén arról is, hogy tagállamának joga szerint milyen feltételek mellett foganatosítható a kérdéses cselekmény.

A központi szerv vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság különösen kijelölheti tagállamának valamely bíróságát, hogy vegyen részt a bizonyításfelvételen, biztosítandó azt, hogy e cikket megfelelően alkalmazzák, és a meghatározott feltételeket betartják.

A központi szerv vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság elősegíti a kommunikációs technika – például videokonferenciák és telefonkonferenciák – alkalmazását.

(5) A központi szerv vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság megtagadhatja [helyesen: csak akkor tagadhatja meg] a közvetlen bizonyításfelvételt, ha:

- a) a kérelem az 1. cikk értelmében nem tartozik e rendelet hatálya alá;
- b) a kérelem nem tartalmazza a 4. cikkben előírt összes szükséges információt; vagy
- c) a kérelmezett közvetlen bizonyításfelvétel ellentmond a tagállam jogrendjét meghatározó alapelveknek.

(6) A megkereső bíróság – a (4) bekezdésben előírt feltételek sérelme nélkül – tagállamának jogával összhangban teljesíti a kérelmet.”

11 A 1206/2001 rendeletnek a tagállamok közötti meglévő, illetve jövőbeni megállapodásokhoz fűződő viszonyt szabályozó 21. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ez a rendelet nem gátolja meg a tagállamokat a bizonyításfelvétel további könnyítését szolgáló két- vagy többoldalú megállapodások fenntartásában vagy megkötésében, feltéve hogy azok összeegyeztethetők ezen rendelettel.”

A 44/2001/EK rendelet

- 12 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 31. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Valamely tagállam bíróságainál a tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, még akkor is kérelmezhetőek, ha e rendelet alapján az ügy érdemére más tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal.”

- 13 A 44/2001 rendelet „Elismerés és végrehajtás” című III. fejezetében található 32. cikk szerint:

„E rendelet alkalmazásában a »határozat« valamely tagállam bírósága által hozott bármely határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, beleértve az ítéletet, a végzést, fizetési meghagyást vagy végrehajtási intézkedést, valamint a költségeknek és kiadásoknak bírósági tisztviselő általi meghatározását.”

- 14 E rendelet 33. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Valamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 15 2008. november 22-én Amszterdamban (Hollandia) kisiklott egy Belgiumból Hollandiába tartó tehervonat.
- 16 E baleset miatt mind a belga, mind a holland bíróságok előtt bírósági eljárások indultak. A jelen ügynek nem képezik tárgyát a holland bíróságok előtti eljárások, amelyekhez érdemben a ProRail fordult a holland vasúthálózatot ért kár megtérítése iránt.
- 17 Az alapeljárásban – amelyben az ideiglenes intézkedés tárgyában a belga bíróságok jártak el – a ProRail nevű társaság áll szemben a fent említett balesetben érintett négy társasággal, nevezetesen az Xpedyssel, a FAG-gal, a DB Schenkerrel és az SNCB-vel.
- 18 A ProRail utrechti (Hollandia) székhelyű társaság, amely Hollandia főbb vasútvonalait üzemelteti, és ebben a minőségében különböző hozzáférési szerződéseket köt a vasúti fuvarozási vállalkozásokkal, többek között a DB Schenkerrel.
- 19 A szintén utrechti székhelyű DB Schenker vasúti fuvarozási magánvállalkozás, amelynek vagonparkja olyan vagonokból áll, amelyeket eredetileg, 2001-ben, a brüsszeli (Belgium) székhelyű SNCB társaságtól bérelt.
- 20 Az Xpedys – amelynek székhelye szintén Brüsszelben van – a DB Schenker és az SNCB szerint 2008. május 1-jétől a vagonok bérbeadójának helyébe lépett.
- 21 A schweinfurti (Németország) székhelyű FAG vagonalkatrészeket – így tengelyeket, tengelycsapágákat, tengelyhüvelyeket és tengelyházakat – gyárt.
- 22 A baleset után, azaz 2009. február 11-én a DB Schenker a rechtbank van koophandel te Brussel (brüsszeli kereskedelmi bíróság) elnökénél szakértő kirendelése céljából indított ideiglenes intézkedés iránti eljárásba hívta az Xpedyst és az SNCB-t mint az említett balesettel érintett vagonok egy részének bérbeadóit. A ProRail és a FAG belépett az eljárásba. Az eljárás során a ProRail kérte, hogy az eljáró bíróság nyilvánítsa megalapozatlannak a szakértő kirendelése iránti kérelmet, vagy abban az esetben,

ha a szakértőt mégis kirendeli, annak feladatát korlátozza a vagonokban keletkezett kár megállapítására, és ne rendeljen el a holland vasúthálózat egészére kiterjedő szakértői vizsgálatot, továbbá rendelje el, hogy a szakértő az 1206/2001 rendelet rendelkezéseinek megfelelően végezze a tevékenységét.

- 23 A rechtbank van koophandel te Brussel elnöke a 2009. május 5-i végzésében megalapozottnak nyilvánította a DB Schenker ideiglenes intézkedés iránti kérelmét. E bíróság elnöke kirendelte a szakértőt, és részletesen meghatározta a feladatát, amelynek nagy részét Hollandiában kellett teljesíteni. E szakértői vizsgálat keretében a szakértőnek el kellett mennie a baleset helyszínére, Hollandiába, valamint mindazon helyekre, ahol érdemi megállapításokat tehetett a baleset okainak, a vagonokban keletkezett kárnak és a kár terjedelmének meghatározása érdekében. Ezenkívül felkérték arra, hogy azonosítsa a vagonok bizonyos műszaki elemeinek gyártóját, és adjon véleményt ezen elemek állapotáról, valamint vizsgálja meg a vagonok megrakodásának módját és a tengelyenkénti tényleges terhelést. Végül a szakértőnek meg kellett vizsgálnia a ProRail által üzemeltetett vasúthálózatot és a vasúti infrastruktúrát, valamint állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy ez az infrastruktúra is szerepet játszhatott-e a baleset bekövetkeztében, és ha igen, milyen mértékben.
- 24 A ProRail a hof van beroep te Brussel (brüsszeli fellebbviteli bíróság) előtt az említett végzéssel szemben fellebbezést nyújtott be, amelyben elsődlegesen azt kérte, hogy ez a bíróság nyilvánítsa megalapozatlannak a szakértő kirendelése iránti kérelmet, másodlagosan a belga szakértő megbízását korlátozza a vagonokban keletkezett károk megállapítására, amennyiben ez a feladat Belgiumban elvégezhető, hogy egyáltalán ne engedélyezzék sem a holland vasúti hálózatra és infrastruktúrára vonatkozó szakértői vizsgálatot, sem a felek közötti elszámolást, illetve abban az esetben, ha a szakértő kirendelését nem vonják vissza, a szakértő Hollandiában kizárólag az 1206/2001 rendelet szerinti eljárás alapján végezhesse a feladatát.
- 25 Mivel a hof van beroep te Brussel a fellebbezést mint megalapozatlant elutasította, a ProRail felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé, egyrészt az 1206/2001 rendelet 1. és 17. cikkének, másrészt a 44/2001 rendelet 31. cikkének megsértésére hivatkozva.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy amennyiben valamely tagállami bíróság egy másik tagállamban közvetlenül kíván bizonyítást – így szakértői vizsgálatot – lefolytatni, akkor az 1206/2001 rendelet 1. és 17. cikke alapján előzetesen engedélyt kell-e kérnie ez utóbbi tagállam hatóságaitól. A kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben milyen relevanciája van a 44/2001 rendelet 33. cikke (1) bekezdésének, amely szerint a valamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.
- 27 E körülmények között a Hof van Cassatie felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az [1206/2001] rendelet 1. és 17. cikkét – többek között a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló európai szabályozásra és a [44/2001] rendelet 33. cikkének (1) bekezdésében kimondott azon elvre figyelemmel, amely szerint a valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül el kell ismerni –, hogy annak a bíróságnak, amely részben a saját tagállamában, részben azonban egy másik tagállamban elvégzendő igazságügyi szakértői vizsgálatot rendel el, a vizsgálat utóbbi részének közvetlen teljesítése során egyedül és kizárólagosan az [1206/2001] rendelet 17. cikkében bevezetett módszert kell alkalmaznia, vagy ezeket a cikkeket úgy kell értelmezni, hogy az ezen állam által kirendelt szakértő az [1206/2001] rendelet szerinti rendelkezések alkalmazásának mellőzésével is megbízható egy részben az Európai Unió valamely másik tagállamában elvégzendő vizsgálatl?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 28 Az Xpedys, a DB Schenker és az SNCB azt állítják, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan amiatt, hogy az pusztán hipotetikus jellegű, és az alapügy megoldása szempontjából nincs relevanciája, mivel a jelen jogvitában az 1206/2001 rendelet nem alkalmazandó.
- 29 Az Xpedys, a DB Schenker és az SNCB úgy érvelnek, először is, hogy a határon átnyúló szakértői vizsgálatot nem a bíróság kezdeményezte, ahogyan azt az 1206/2001 rendelet 1. és 17. cikke előírja, hanem a jogvitában részt vevő egyik fél. Továbbá az e rendelet (7) preambulumbekkezdésének összefüggésében értelmezett 17. cikkét csak abban az esetben kell alkalmazni, ha a nemzeti bíróság az ügy érdemében jár el, ami a jelen jogvitában nincs így. Ezenkívül úgy vélik, hogy a határon átnyúló szakértői vizsgálatot nem lehet az egyik tagállam által egy másik tagállam területén végzett közhatalom-gyakorlásnak tekintetni. Végül az 1206/2001 rendeletnek az említett jogvitában való alkalmazása meghosszabbítja az eljárás időtartamát, ami ellentétben áll az említett rendelet célkitűzéseivel, azaz a bizonyításfelvétel egyszerűsítésével és gyorsításával.
- 30 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy konkrét tényállásának a megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Ugyancsak kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése is, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – szükségesek és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jognak az értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd többek között a C-145/03. sz. Keller-ügyben 2005. április 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2529. o.] 33. pontját, a C-11/07. sz., Eckelkamp és társai ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6845. o.] 27. és 32. pontját, valamint a C-553/11. sz. Rintisch-ügyben 2012. október 25-én hozott ítélet 15. pontját).
- 31 Ennélfogva a Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd különösen a C-618/10. sz. Banco Español de Crédito ügyben 2012. június 14-én hozott ítélet 77. pontját és a fent hivatkozott Rintisch-ügyben hozott ítélet 16. pontját).
- 32 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen esetben nem erről van szó.
- 33 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy az 1206/2001 rendelet 1. és 17. cikkének értelmezésére szükség van az alapjogvita megoldásához, mivel a Hof van Cassatie elé terjesztett felülvizsgálati kérelmet e cikkek megsértésére alapították. Ennélfogva az említett cikkek Bíróság általi értelmezéséből a kérdést előterjesztő bíróság megtudhatja, hogy e cikkekkel ellentétes-e, ha az olyan szakértői vizsgálatot, mint amely az alapügyben előfordul, amelyet részben valamely másik tagállamban kell elvégezni, az említett rendelet alkalmazása nélkül rendelik el.
- 34 Így közelebbről azon érvet illetően, hogy az alapügy azért nem tartozik az 1206/2001 rendelet hatálya alá, mert a bizonyításfelvételt nem hivatalból, hanem az egyik fél kérelmére rendelték el, hangsúlyozni kell, hogy az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy ezt a rendeletet akkor kell alkalmazni, ha egy tagállam bírósága egy másik tagállam illetékes bíróságát kéri bizonyításfelvételre,

vagy azt kéri, hogy egy másik tagállamban közvetlenül folytathasson le bizonyítást, és ebben a tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a bizonyításfelvétel elrendelését az egyik fél vagy maga a bíróság kezdeményezi.

- 35 Továbbá azon érvet illetően, amely szerint az ideiglenes intézkedés iránti eljárás keretében az 1206/2001 rendeletet nem lehet alkalmazni, meg kell állapítani, hogy e rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint, a bizonyításfelvétel iránti kérelemnek olyan bizonyítékokra kell vonatkoznia, amelyeket már megkezdett vagy megindítani tervezett bírósági eljárásban történő felhasználásra szánnak. Következésképpen az említett rendeletet nemcsak az ügy érdemére vonatkozó eljárás keretében, hanem az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során is alkalmazni kell.
- 36 Végül azon állításokat illetően, amelyek szerint az olyan szakértő, mint akiről az alapügyben szó van, nem gyakorol közhatalmat, és az 1206/2001 rendelet alkalmazása szóban forgó eljárás keretében meghosszabbítja ezen eljárás időtartamát, meg kell állapítani – amint arra a főtanácsnok az indítványának 32. pontjában rámutatott – hogy ezek az állítások a jelen ügy érdeméhez tartoznak, azok tehát nem befolyásolhatják annak elfogadhatóságát.
- 37 E körülmények között az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

- 38 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 17. cikkét – a 44/2001 rendelet 33. cikkének (1) cikkével összefüggésben – úgy kell-e értelmezni, hogy az a tagállami bíróság, amely egy másik tagállamban kíván szakértői bizonyítást lefolytatni, e bizonyításfelvétel elrendelése érdekében köteles az 1206/2001 rendelet e rendelkezései szerinti bizonyításfelvételi módot alkalmazni.
- 39 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a 44/2001 rendelet 33. cikke nem befolyásolhatja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó választ, mivel ez a cikk a másik tagállamban található bizonyítékok megszerzésére vonatkozik, nem pedig egy másik tagállamban hozott határozat tagállam általi elismerésére. Következésképpen e kérdés megválaszolása érdekében az 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 17. cikkének értelmezésére kell szorítkozni.
- 40 Rá kell mutatni, hogy az 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint ezt a rendeletet olyan polgári vagy kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amelyekben egy tagállam bírósága az adott tagállam jogának rendelkezéseivel összhangban kéri, hogy egy másik tagállamban közvetlenül folytathasson le bizonyítást.
- 41 Az ilyen közvetlen bizonyításfelvétel feltételeit e rendelet 17. cikke szabályozza. E cikk (1)–(4) bekezdése alapján a bizonyításfelvétel a megkeresett tagállamban közvetlenül is elvégezhető ezen állam központi szervének vagy hatáskörrel rendelkező hatóságának előzetes engedélye alapján. Az említett cikk (3) bekezdése szerint a bizonyításfelvételt a megkereső bíróság tagállamának jogával összhangban kinevezett igazságügyi megbízott, illetve más személy – például szakértő – végzi.
- 42 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, először is, hogy az 1206/2001 rendelet főszabály szerint csak abban az esetben alkalmazandó, ha a tagállam bírósága úgy dönt, hogy a bizonyításfelvételt az e rendelet szerinti módok valamelyikét alkalmazva folytatja le, amely esetben ez a bíróság köteles az e módokra vonatkozó eljárásokat követni (a C-170/11. sz., Lippens és társai ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 28. pontja).
- 43 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az 1206/2001 rendelet (2), (7), (8), (10) és (11) preambulumbekkezdése szerint a rendelet célja a határokon átnyúló ügyekben az egyszerű, gyors és hatékony bizonyításfelvétel. Másik tagállamban található bizonyítékoknak az egyik tagállam bírósága általi megszerzése nem

eredményezheti a nemzeti eljárás időtartamának elhúzódását. Ezért az említett rendelet olyan rendszert vezetett be, amely a Dán Királyság kivételével valamennyi tagállamot arra kötelezi, hogy az e téren esetleg felmerülő akadályokat leküzdjék (lásd a C-283/09. sz. Weryński-ügyben 2011. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-601. o.] 62. pontját, valamint a fent hivatkozott Lippens és társai ügyben hozott ítélet 29. pontját).

- 44 Ezenkívül, amint arra a főtanácsnok az indítványának 62. pontjában rámutatott, e rendelet nem szűkíti le a más tagállamokban található bizonyítékok megszerzésének lehetőségeit, hanem annak e lehetőségek javítása a célja ezen a területen a bíróságok közötti együttműködés javításával.
- 45 Márpedig ezeknek a célkitűzéseknek nem felel meg az 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 17. cikkének olyan értelmezése, amely szerint a tagállami bíróság egy másik tagállamban közvetlenül lefolytatandó összes szakértői vizsgálat esetén az e cikkek szerinti bizonyításfelvételi mód szerint lenne köteles eljárni. Bizonyos körülmények között ugyanis az ilyen vizsgálatot elrendelő bíróság számára egyszerűbbnek, hatékonyabbnak és gyorsabbnak bizonyulhat az ilyen bizonyításfelvételt az említett rendelet alkalmazása nélkül lefolytatni.
- 46 Végül az 1206/2001 rendelet 21. cikkének (2) bekezdése is megerősíti azt az értelmezést, amely szerint az 1206/2001 rendelet a határon átnyúló bizonyításfelvételt nem kimerítően szabályozza, hanem az csak az ilyen bizonyításfelvétel megkönnyítésére irányul, lehetővé téve az ugyanezen célra irányuló más eszközök igénybevételét is, és ez a rendelkezés kifejezetten engedélyezi a bizonyításfelvétel további könnyítését szolgáló, tagállamok közötti két- vagy többoldalú megállapodásokat, feltéve hogy azok összeegyeztethetők ezen rendelettel (lásd a fent hivatkozott Lippens és társai ügyben hozott ítélet 33. pontját).
- 47 Pontosítani kell azonban, hogy amennyiben a valamely tagállam bírósága által kirendelt szakértőnek a rábízott szakértői vizsgálat elvégzése érdekében egy másik tagállam területére kell mennie, a szakértői vizsgálat bizonyos körülmények között befolyásolhatja azon tagállam közhatalmát, amelyben a szakértői vizsgálatot el kell végezni, különösen ha azt közhatalom gyakorlásához kapcsolódó helyeken, vagy olyan helyeken kell elvégezni, amelyek esetében a belépés vagy egyéb beavatkozás a vizsgálat végzésének helye szerinti tagállam joga szerint tilos, illetve csak az arra jogosult személyek számára megengedett.
- 48 E körülmények között, hacsak a határon átnyúló bizonyításfelvételt elrendelni kívánó bíróság nem mond le az említett bizonyíték megszerzéséről, továbbá az 1206/2001 rendelet 21. cikkének (2) bekezdése szerinti, a tagállamok közötti megállapodás hiányában az említett rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 17. cikke szerinti bizonyításfelvétel gyakorlatilag az egyetlen olyan mód, amely lehetővé teszi, hogy az egyik tagállam bírósága közvetlenül végezzen szakértői vizsgálatot egy másik tagállamban.
- 49 A fentiekből az következik, hogy az a nemzeti bíróság, amely egy másik tagállam területén elvégzendő szakértői vizsgálatot kíván elrendelni, nem feltétlenül köteles az 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 17. cikke szerinti bizonyításfelvételi módot alkalmazni.
- 50 Ezt az értelmezést nem tehetik kétséggé az ezen irányelv keletkezésére vonatkozó érvek, és különösen az a körülmény, hogy az említett irányelvbe nem vették át az azon rendelkezésre vonatkozó javaslatot, amely kifejezetten kimondja, hogy a határon átnyúló szakértői vizsgálat esetén a tagállami bíróság a másik tagállam engedélye vagy tájékoztatása nélkül közvetlenül is kirendelheti a szakértőt.
- 51 Ezt a rendelkezést ugyanis az 1206/2001 rendeletre vonatkozó eredeti javaslat összefüggésében kell értelmezni, amely a bizonyításfelvételnek csak egyetlen módját tartalmazta, nevezetesen a másik tagállam megkeresett bírósága általi bizonyításfelvételt. Az említett rendelkezés kivételt jelentett ezen egységes bizonyításfelvételi mód alól, mivel nem tette lehetővé, hogy a szakértői vizsgálatot a másik tagállam bírósága végezze el. Márpedig az a körülmény, hogy az ilyen rendelkezés nem szerepel az

1206/2001 rendeletben, ennek ellenére nem jelenti azt, hogy a határon átnyúló szakértői vizsgálatot elrendelő nemzeti bíróság módszeresen az e rendelet szerinti bizonyításfelvételi módokat köteles alkalmazni.

- 52 A ProRail állításával ellentétben ezt az értelmezést sem teheti kétségessé a Bíróság által a C-104/03. sz. St. Paul Dairy ügyben 2005. április 28-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-3481. o.) 23. pontjában tett azon megállapítás sem, amely szerint az ezen ítéletnek alapul szolgáló ügyben előfordulóhoz hasonló körülmények között megvalósuló tanúkihallgatás iránti megkeresést az 1206/2001 rendelet szabályai megkerülésének eszközeként lehet felhasználni, amelyek – minden jogalanyra nézve azonos biztosítékok és azonos hatások mellett – valamely tagállam bíróságának valamely másik tagállamban foganatosítandó bizonyításfelvétel iránti megkeresésének továbbítását és elintézését szabályozzák.
- 53 Ahogyan azt a Bíróság már kimondta, ezt a megállapítást az említett ítéletnek alapul szolgáló körülmények összefüggésében kell értelmezni, amely szerint a tanú lakóhelye szerinti – azonban az ügy érdemében való eljárásra nem illetékes – bírósághoz közvetlenül intézett előzetes tanúkihallgatás iránti kérelmet hatékonyan fel lehet használni az 1206/2001 rendelet szabályai megkerülésének eszközeként, mivel az alkalmas arra, hogy az illetékes bíróságot – amelyhez ezt a kérelmet be kellene nyújtani – megfossza attól a lehetőségtől, hogy az említett tanú kihallgatását az említett rendeletben előírt szabályok szerint végezze el (lásd a fent hivatkozott Lippens és társai ügyben hozott ítélet 36. pontját). Márpedig a jelen ügy körülményei eltérnek a fent hivatkozott St. Paul Dairy ügyben hozott ítéletnek alapul szolgáló körülményektől, mivel a megszerzendő bizonyíték nagy része az eljáró bíróság tagállamától eltérő tagállamban található, ezért ennek a bíróságnak lehetősége van az 1206/2001 rendelet alkalmazására.
- 54 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1206/2001 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 17. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a tagállami bíróság, amely egy másik tagállamban kíván szakértői bizonyítást lefolytatni, e bizonyításfelvétel elrendelése érdekében nem feltétlenül köteles az e rendelkezések szerinti bizonyításfelvételi módot alkalmazni.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről [helyesen: együttműködésről] szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 17. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a tagállami bíróság, amely egy másik tagállamban kíván szakértői bizonyítást lefolytatni, e bizonyításfelvétel elrendelése érdekében nem feltétlenül köteles az e rendelkezések szerinti bizonyításfelvételi módot alkalmazni.

Aláírások